

Suomi on ollut suurin tuensaaja EU:n Verkkojen Eurooppa -rahoituksessa merenkulun hankkeissa

Suomi on pärjännyt hyvin käynnissä olevalla EU:n rahoituskaudella Merten Moottoritiet rahoituksen osalta. Euroopan komission tilastojen perusteella:

- Suomi ja suomalaiset yritykset ovat olleet suurin tuensaaja Merten Moottoritiet hankkeissa (77,7 M€).
- Seuraavana tulevat Ranska (41,1 M€) ja Ruotsi (36,8, M€).
- Merenkulun tuettuja projekteja on komissiolla ollut tällä rahoituskaudella 81. Lukumäärä tulee tästä vielä kasvamaan kauden loppupään tukihakujen kautta.
- Yhteensä tukea on jaettu merenkulkuun liittyville projekteille 931 M€ ja näihin liittyvien kokonaisinvestointien suuruus on 3,17 miljardia euroa.
- Suurin osa Merten moottoritiet investoinneista on liittynyt ympäristöinvestointeihin kuten LNG:n käyttöönottoon ja pakokaasupesureiden asentamiseen laivoille. Näillä investoinneilla vähennetään haitallisia merenkulun päästöjä Itämeren alueella ja vastataan tiukentuviin ympäristömääräyksiin.

Merenkululla on suuri merkitys Suomen kansantaloudelle; Suomi on käytännössä saari, sillä ulkomaankaupasta kulkee noin 80 % meritse ja Suomi on maailman ainoa maa, jonka kaikki satamat jäätyvät normaalina talvena. Suomi on edelläkävijä sekä meri- että arktisen teknologian osaamisessa.

Suomen valtio on saanut rahoitusta mm. LNG-käyttöiseen jäänmurtajaan (projektin kokonaistuki 29,7 M€) sekä Vuosaaren meriväylän ja satama-alueen ruoppaamiseen (tuki 6,7 M€). Suomen valtio on myös mukana merenmittaukseen ja laivaliikenteen hallinnointiin liittyvissä useamman maan yhteishankkeissa ja saanut tukea miljoonia euroja.

Käynnissä olevia suomalaisvetoisia merenkulun EU-hankkeita:

Twin-Port 2 -hanke (tuki 29,3 M€) parantaa Helsingin ja Tallinnan satamien välistä matkustajaliikennettä. Satamainfrastruktuuri-investointien lisäksi projektissa on mukana Tallink Groupin uuden LNG-käyttöisen matkustaja-autolautan ympäristöinvestoinnit.

Bothnia Bulk -hanke (tuki 6,8 M€) parantaa ympärivuotista laivausketjua Raahen, Luulajan ja Oxelösundin satamien välillä ympäristöystävällisemmäksi. EU-tukea on saatu ESL Shippingin uusien alusten energiatehokkuus- ja ympäristöinvestointeihin sekä satamainfrastruktuurin ja LNG-tankkauksen kehittämiseen. Hankkeessa ovat mukana myös SSAB ja Raahen Voima.

DOOR₂LNG -hanke (tuki 17 M€) edistää LNG:n käyttöön perustuvaa toimitusketjua. Tukea on saatu Containershipsin uusien konttialusten ympäristöinvestointeihin sekä kolmen satamaoperaattorin lastinkäsittelyn parantamiseen Helsingin, Teesportin ja Rotterdamin satamissa.

NextGen Link -hanke (tuki 11,9 M€) parantaa olemassa olevaa meriyhteyttä Turun, Maarianhaminan ja Tukholman satamien välillä. EU-tukea on saatu Viking Linen uuden matkustaja-autolautan ympäristöinvestointeihin sekä uuden isomman aluksen vaatimiin investointeihin satamissa.

Hangon satama kehittää Rostockin sataman kanssa yhteisessä hankkeessa (tuki 4,8 M€) satamainfrastruktuuria ja tehostaa näin satamien välistä laivayhteyttä.

Euroopan laajuinen liikenneverkko (Trans-European Transport Network, TEN-T) kattaa kaikki liikennemuodot ja koostuu kahdesta tasosta: vuoteen 2030 rakennettavasta ydinverkosta ja vuoteen 2050 rakennettavasta kattavasta verkosta. Tavoitteena on luoda liikenneinfrastruktuuri ja -yhteydet, jotka vahvistavat sisämarkkinoita, varmistavat henkilöiden ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden sekä tukevat kasvua, työllisyyttä ja EU:n kilpailukykyä. TEN-T verkkoon kuuluvat myös horisontaaliset hankkeet kuten merten moottoritiet.

Merten moottoritiet (Motorways of the Seas, MoS) on TEN-liikennepolitiikan merellinen ulottuvuus, jonka tavoite on parantaa satamien välisiä meriyhteyksiä. Merten moottoriteiden CEF-rahoituksella parannetaan myös satamien infrastruktuuria sekä edistetään innovaatioita sekä uusien teknologioiden käyttöön ottoa mm. vaihtoehtoisten polttoaineiden osalta. Merten moottoriteiden toimeenpanosuunnitelman yhteydessä on tarkasteltu rahoituksen jakautumista.

Liikenneinfrastruktuuri edellyttää isoja investointeja. **EU:n Verkkojen Eurooppa (Connecting Europe Facility CEF) rahoitusinstrumentti** on ollut EU:n rahoituskautella 2014-2020 suurin satsaus liikenneinfrastruktuurin kehittämiseen yli 24 miljardilla eurolla. Euroopan komission on tehnyt esityksen seuraavasta Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta rahoituskaudelle 2021-2027 ja valmistelu on tämän osalta käynnissä. Komissio esittää 30,6 miljardia euroa TEN-liikenneverkon kehittämistarpeisiin. Merten moottoritiet on tässä huomioitu ja niihin on varattu rahoitusta.